

OPASANIE (11) sb n

-s- (9), -ss- (2).

o *jasne*; -pa- (6), -pã- (1); -pa- *BielKron, BudBib, PowodPr* (2); -pa- : -pã- *Mącz* (2:1); -sa- (5), -sã- (2); -sa- *BielKron, BudBib, PowodPr* (2); -sã- : -sa- *Mącz* (2:1). *Teksty nie oznaczają -é.*

sg N opasani(e) (7). ◇ G opasaniã (3). ◇ [D opasaniu. ◇ A opasani(e).] ◇ I opasanim (1). ◇ [pl N opasaniã.]

Sł stp notuje, Cn brak. Linde XVI – XVIII w. s.v. opasać.

I. Rzeczownik od „opasać” (10) :

1. *To, co służy do obwiązania, związania (niekiedy ozdobna część stroju); cestus Mącz, Calep; cinctus Mącz* (7) : [ludzie w *Kalekucie*] nãgo chodzą/ tylko biodrã zákrywãią opãłanim. *BielKron* 459; Item cestus, Włzelakie opãłanie albo Obwiąszło/ Związanie. *Mącz* 50b; Opãłanie, iakie cudnienie [!], niewiełczcie. *Calep* 149b; [gdy zã nãłzych czãłów niektóre białegłowy [...] ięły fye cudzoziemłkich łzat y inych dżiwnych łtroiów [...] iãko łã [...] gurgole/ czechliki/ łzorce/ fãrtuchy opãłania dżiwné/ obrãczki rozmãité [...] łancufzki ku opãłaniu *GroicTyt* 6].

W połączeniu szeregowym (1): iż zã wyłtępkã zbytnie w łtroiãch/ dopuścił Bog niewolłtwo/ [...] miãłto miękkiego á kofztownego odżienia/ siermięgã/ miãłto łancuchow/ opãłania kofztownego/ y drogiego zãwiefzenia ábo Alzmãntow/ łykã *PowodPr* 84.

Szeregi: »ciasność albo opasanie« (1): Efod byłto odżienie zwierzchnie/ ktore tãk po Ebreyłku od ciãłności albo od opãłania zowã *BudBib* 43v *margin.*

»pas a opasanie« (2): Cestus, Pãł a opãłanie/ albo Vpominek miłości. *Mącz* 50b, 54a.

2. *Obwódka, lamowanie* (3) : Czapka Axamitna czarna letnia, okołto niei ielth opãłanie złote *WyprKr* 20; ligaturae – Opãłanie. *Calep* 603b.

W charakterystycznych połączeniach: opasanie z łancuszka złotego, złote.

Szereg: »kraniec i opasanie [z czego]« (1): Kraniecz i opãłanie o kolo bieretka z łancufka złote⁸⁰. *WyprKr* 28.

3. [Nadbudowa, piętro; strop:

Szereg: »opasanie a pobocznicã«: Y vcżnił opãłanie á pobocznicã [*tabulatum*; piętro *WujBib*] nad włłfłtkim domem nã wyłz pięć łokci *Leop* 3.Reg 6/10 (*Linde*).]

II. Rzeczownik od „opasać się” (1) :

opasanie w co (1): będzie wzywał Bog lud łwoy do płãczu y nãrzekãnia/ y do żãłobnego włółow nołżenia/ do opãłania we włółienicę *PowodPr* 74.

Synonimy: **I. 1. obwiąszło, opałnica, pas, związanie; 2. obramowanie.**

Cf **OPASAĆ, OPASAĆ SIĘ**